
IN MEMORIAM PROFESORU IVI MAROEVIĆU (1937. – 2007.)

VESNA BUJAN ▯ Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb

*Ne može se imati jedan metar za sebe, a drugi za druge.
(iz Konzervatorskoga novog iverja)*

Profesor Maroević uvijek je nekako morao svladavati prepreke – ograničavali su ga sa svih strana. Nikad nisam susrela marljivijega i dosljednijeg čovjeka od njega.

Bio je ravnatelj RZH kad sam 1980. počela ondje raditi. Ljubazno bi nam zaželio Dobro jutro! svaki put kad bi zakasnili na posao. U Zavodu je tada bilo kao u košnici. Nas pedesetak – u odjelu za arhitekturu, u odjelu za dokumentaciju i konzervatorska istraživanja, u slikarskoj i kiparskoj radionici na galeriji, u fotolaboratoriju, u kemijskom laboratoriju, u računovodstvu i u općem odjelu.

Uz to, brojni vanjski suradnici – umjetnici, inženjeri i majstori svih vrsta i profila... Tereni: crkve i samostani (zajedno sa zidnim slikama i inventarom), obnove kazališta (zagrebačkoga, splitskoga, riječkoga, varaždinskoga), Medvedgrad, Garićgrad, Zelingrad i drugi stari gradovi (Ozalj, Varaždin, Čakovec, Sisak), katedrale (u Zagrebu, Šibeniku, Osoru), brojne hitne intervencije, izložbe, suradnja sa stranim stručnjacima, putovanja u inozemstvo, knjige...

Onako svestran i bistar, nevjerojatno je brzo rješavao probleme, sastanci su bili kratki i jasni, a bilježio se svaki dogovor i izvještaj voditelja radova i timova stručnjaka. Držao je sve konce u rukama. Katkad je bio i neumoljiv – na teren se obično kretalo u pet ujutro.

Bodrio nas je, smirivao kad bismo se ljutili, nastojao uvijek biti pravedan i pošten. Često se sjetim rečenice *Nismo mi baš tak bedasti da to ne bismo mogli sami izračunati*. Radili smo i bili zadovoljni jer smo u "svojoj domeni" sve mogli sami "posložiti" – profesor Maroević samo bi nazvao ili pogledao je li sve obavljeno kako treba.

Plemenitost i poštovanje drugih ljudi danas su gotovo zaboravljeni dobri običaji. Uz sve svoje obveze i poslove, on bi uvijek reagirao srdačno i ljudski. Godine 2003., dvadeset godina nakon odlaska iz RZH na Filozofski fakultet, napisao je *Sjećanje slikaru restauratoru Emilu Pohlu umjesto nekrologa* jer, eto, samo je on za to imao vremena.

Ne može se dobiti neovisno mišljenje od ovisnih ljudi. Iz vremena kad sam još gledala televiziju pamtim da je profesor Maroević u kasne sate sjajno vodio nekoliko emisija o zaštiti spomenika kulture. Šteta, one nikad nisu reprizirane u vrijeme kad svi gledaju televiziju.

No i na televiziji postoji arhiva...

Imao je nevjerojatnu unutarnju potrebu za istinom. U njegovim knjigama o zaštiti spomenika kulture i o muzeologiji obrađeni su mnogi stručni (i ini) problemi koji će još dugo biti aktualni u Zagrebu, u Hrvatskoj i svugdje u svijetu. One nisu puki priručnici.

Nastojao je biti pravedan prema ljudima, gradovima, kućama i predmetima. Održavao je svetu *vatru* konzervatorske struke.

Sve je već rečeno i napisano, zašto opterećivati ljude... Pogrešno! Stalno treba ponavljati i podcrtavati to što je u nas dobro napisano (i tu i tamo prevoditi na strane jezike, a ne samo sa stranih jezika) jer smo danas doslovno zatrpani tuđim "mudrostima". Kao da smo nepismenjakovići – dolaze nam kojekakvi "stručnjaci" i sole našu već pre-soljenu pamet. Skupo nam prodaju bezbrojne suvišne riječi i stvari koje nam nikad neće trebati, a zauzvrat uzimaju dobra djela i vrijedne stvari. Ako se ne budemo znali obraniti, zagušit će nas.

Emocije na sve strane – to je tako nerazumno. No sentimentalna sam i prema arhivskim papirima, starinskim knjigama i sličnim stvarima jer želim *da nitko ne robuje drugome tko sam sebi može biti gospodarom* (Paracelsus).